

**JEDEN
SVĚT**

PRŮBĚŽNÁ

ZPRÁVA

2020

**MEZINÁRODNÍ FESTIVAL
DOKUMENTÁRNÍCH FILMŮ
O LIDSKÝCH PRÁVECH**

www.jedensvet.cz

OBSAH

<u>Úvodní slovo</u>	4
<u>Naše další plány</u>	5
<u>Čísla</u>	6
<u>Téma Jednoho světa 2020: Až naprší a uschne</u>	7
<u>Kampaň a vizuál</u>	8
<u>Program</u>	9
<u>Vítězné filmy</u>	11
<u>Poroty</u>	15
<u>Mluvicí kino</u>	17
<u>Doprovodný program</u>	19
<u>Virtuální realita</u>	21
<u>Výběr hostů</u>	22
<u>Homo Homini</u>	23
<u>Jeden svět na školách</u>	24
<u>Jeden svět pro všechny</u>	25
<u>East Doc Platform</u>	26
<u>Festivals Meet Festivals</u>	27
<u>Festivalové prostory v Praze</u>	28
<u>Ohlasy</u>	29
<u>Promítej i ty!</u>	30
<u>Save the date</u>	31

ÚVODNÍ SLOVO

Milí diváci a divačky, partneři,
přátelé a podporovatelé Jednoho světa,

22. ročník festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět jsme bohužel nemohli uskutečnit s úplným programem, protože festival musel být kvůli zamezení šíření koronaviru předčasně přerušen. **Pokud to situace dovolí, druhá část festivalu v Praze se uskuteční 11.—13. 9. v Kasárna Karlín. Poté v průběhu září a října nasadíme další filmy z letošního festivalu do standardního programu vybraných pražských kin. Jeden svět v regionech proběhne 13.—25. 7. ve 2 městech, 17. 9.—24. 10. v dalších celkem 24 městech. V případě nemožnosti realizovat festival(y) ve fyzické podobě ani v těchto termínech, připravujeme vlastní online podobu festivalu.**

Následující stránky jsou proto „průběžnou zprávou“ o festivalu a budeme je aktualizovat.

Letošním tématem jsme se zaměřili na největší výzvu v historii lidstva — **sílící environmentální změnu a řešení jejích dopadů.**

Fenomén, který prohlubuje nerovnosti ve společnosti a způsobuje porušování lidských práv v rozsahu, jenž byl dříve nemyslitelný.

Motto „**Až naprší a uschne**“ vystihuje dvě stránky problému. Nejenže krajina v důsledku narůstajících teplot a špatného hospodaření neudrží vodu, ale provokující odpověď „Až naprší a uschne“ posílají planetě ti, kteří mají její osud v rukou a nehodlají své krátkodobé politické a mocenské zájmy podřídit strategiím dlouhodobým, udržitelným, zohledňujícím příští generace.

Děkujeme za Vaši podporu. Vážíme si toho a těšíme se na budoucí spolupráci.

Ondřej Kamenický,
ředitel festivalu

NAŠE DALŠÍ PLÁNY

Jeden svět jsme kvůli vládním nařízením o zamezení šíření koronaviru museli 10. 3. 2020, tedy přesně v polovině, přerušit. Ještě před samotným zákazem kulturních akcí jsme sami přijali opatření, abychom snížili možná rizika šíření nemoci — zrušili jsme příjezd hostů z Itálie, Íránu a Francie, do festivalových kin jsme umístili dezinfekci a návody, jak udržívat základní hygienu. **Od 12. března se měl Jeden svět přesunout do dalších 35 měst po celé České republice a na konci dubna také do Bruselu** — bohužel i tyto akce jsme museli odložit. Věříme ale, že regionální i bruselskou část budeme moci uskutečnit na podzim.

Naše divačky a diváky jsme však o zbývajících dokumenty nechtěli připravit. Ve spolupráci s **platformou DAFilms.cz** se nám jako prvnímu mezinárodnímu filmovému festivalu podařilo v této nelehké situaci přesunout promítání do on-line prostoru. Vybrané filmy napříč sekcemi tak bylo možné sledovat z pohodlí domova. Celkem jsme promítli **18 filmů**, mezi nimi také dokument **Země medu** (r. Ljubomir Stefanov, Tamara Kotevska Severní Makedonie, 2019). Snímky **Dělníci ve slevě** (r. Christopher Patz, Amma Aziz / Německo, Pákistán, 2020) a **Psí láska** (r. Linda Kalistová Jablonská / Česká

republika, 2020) jsme uvedli ve světové premiéře. Dokumenty v on-line kině vidělo **více než 4 500 diváků a divaček**.

Netradičně probíhal také „**přerušovací ceremoniál a předávání cen**“. Naše poroty stihly o vítězích rozhodnout ještě před přerušením festivalu a virtuálně jsme se spojili i s moderátorkou, a především s vítězi jednotlivých kategorií. Ve spolupráci s **Mall.TV a projektem #kulturazije** jsme pak promítli záznam, který zhlédlo přes **10 tisíc diváků a divaček**.

ČÍSLA

14 199

diváků a divaček
na odpoledních
a večerních
projekcích

promítli jsme

114

filmů

projekce
doprovodilo

98

pofilmových
debat

3

speciální debaty
v rámci programu
Mluvící kino

7 119

žáků, studentů
a jejich vyučujících
na školních
projekcích

110

mezinárodních
hostů — režisérů,
protagonistů,
lidskoprávních
aktivistů a organi-
zátorů mezinárod-
ních festivalů

14

projektů
virtuální reality

16

tematických
kategorií

29 583

sledujících
na Facebooku

3 826

fanoušků
na Instagramu

2 912

sledujících
na Twitteru

4 500

diváků a divaček
na DAFilms.cz

přes **10 000**
diváků a divaček
slavnostního on-line
ceremoniálu

TÉMA JEDNOHO SVĚTA 2020: AŽ NAPRŠÍ A USCHNE

Klimatická krize volá po naší pozornosti už dlouho, na rozdíl od velkých přírodních katastrof jsou ale její projevy svou povlnou plíživostí nenápadné. V českém obzoru byly donedávna téměř až neviditelné — zprávy o tajících ledovcích a zvedajících se hladinách oceánů se mohly jevit jako cosi vzdáleného v prostoru a čase, co se nás netýká, nebo alespoň dlouho týkat nebude. **Vyprahlé louky, usychající lesy, prázdné studny či vyschlá koryta řek** už ale nemohou přehlédnout ani ti, kdo globální klimatickou krizi zlehčují, ignorují či popírají. Průpovědku „**Až naprší a uschne**“ jsme říkali, když jsme jako děti nechtěli něco udělat. Dospělí nám to rozmlouvali a snažili se nás přimět k zodpovědnému přístupu. Nyní se role otáčejí. Je to právě nejmladší generace, která po celém světě apeluje na ty, kdo jsou u moci, aby přestali prosazovat své krátkodobé zájmy na úkor budoucích generací a nečekali „až naprší a uschne“. Hlavním tématem festivalu byly **projevy klimatické krize v kontextu lokální krajiny**. Do výběru byly zařazeny **filmy (nejen) o klimatické krizi, které ukazují jak globální rozměr problému, tak i jeho konkrétní dopady na naši krajinu**.

O vztahu k přírodě byl také zahajovací snímek **Země medu** (r. Ljubomir Stefanov,

Tamara Kotevska / Severní Makedonie, 2019). Mezinárodně oceňovaný dokumentární film, který byl jako vůbec první dokument nominován na Oscara i v kategorii Nejlepší cizojazyčný film, zachycuje život tradiční včelařky Atidže. Nabízí pohled nejen na mizející řemeslo v dechberoucích scénériích hornaté oblasti Severní Makedonie, ale je i silným podobenstvím o stavu naší civilizace.

Ekologie a životní prostředí je pro Jeden svět dlouhodobě důležité téma. Rozhodli jsme se proto našim hostům primárně **nabízet dopravu autobusem nebo vlakem**, a pokud je nutné létat, **kompenzujeme jejich uhlíkovou stopu**. **Omezili jsme tisky** a festivalový katalog nahradili **brožurou**, která spotřebovala o **50 % méně papíru**. Ke změně došlo i při převážení kopií filmů — většina z nich je totiž **pouze v digitálním formátu**.

KAMPAŇ A VIZUÁL

Festivalovou kampaň připravilo už potřetí **grafické Studio Matyáše Trnky (ve spolupráci s Matějem Růžičkou)**. Jelen běžící festivalovou znělkou se postupně na rozpáleném horizontu proměňuje ve vel-

nezačneme něco dělat. Letošní vizuál má jednu novinku — pohled na takový horizont není úplně stejný pro všechna města, kde festival letos probíhá. Regionální organizátoři vybrali dominantu, která je pro

blouda, který je hlavní postavou letošního vizuálu. I to odkazuje na **blížící se sucho**. Holé pláně, uschlé stromy, žádné lesy, sucho a teplo — tak by totiž mohla vypadat česká krajina, pokud s klimatickou změnou

dané město typická — např. v Ostravě jsou to doly a železárny, v Brně hrad Špilberk. V některých případech ji na první pohled poznají jenom místní obyvatelé, například Děčín má ve vizuálu místní zámek.

PROGRAM

SOUTĚŽNÍ KATEGORIE

Mezinárodní soutěž

Filmy, jež vynikají jedinečným autorským rukopisem a aktuálním, silným tématem a přinášejí unikátní svědectví o stavu lidských práv. Soutěží o Cenu poroty za nejlepší film a o Cenu za nejlepší režii.

Máte právo vědět

Filmy odkrývající závažná porušování lidských práv a zobrazující příběhy těch, kteří aktivně bojují za jejich dodržování. Soutěží o Cenu Poroty Václava Havla, ve které zasedají lidskoprávní aktivisté z celého světa.

Česká soutěž

Kategorie představuje výběr aktuální české tvorby, který hodnotí porota složená ze zástupců mezinárodních festivalů.

TEMATICKÉ KATEGORIE

Zemětaje

Hlavní ročníková kategorie, která upozorňuje na jedno z nejdůležitějších témat současnosti — klimatickou krizi. Do výběru se dostaly filmy o čínské ekologické politice, negativních dopadech průmyslové činnosti nebo třeba zpráva o stavu české krajiny zpracovaná posádkou mimozemské lodi.

Jeden svět interaktivně: Zemětaje

I v letošním roce si návštěvníci mohli vyzkoušet virtuální realitu zaměřenou na snímky o ekologii i přírodě. Součástí VR programu bylo kino virtuální reality i speciální VR exhibice jednotlivých projektů. (více na str. 22).

Diagnóza

Ročníková kategorie, která se zaměřuje na krizi zdravotnického systému, nedostatek lékařů a personálu nebo boj s farmaceutickými giganty. Dokumenty se věnují také například pečovatelským službám a osobním příběhům lidí trpících vážnou nemocí.

Mužství a ženství

Jak má vypadat muž pro 21. století? A jak žena? Výběr dokumentů v této kategorii se zaměřuje na příběhy hrdinů a hrdinek, kteří uvízli v pasti stereotypních představ o mužství a ženství. Vedle nich pak stojí ti, kteří tyto stereotypy rozbíjejí.

Mezery v systému

Každý systém, ať už politický, sociální, či justiční, má své nedostatky a mezery. I v ekonomicky vyspělých zemích se tak můžeme setkat s případy nespravedlivého a nerovného přístupu k občanům. Dokumenty v této kategorii zachycují například selhání v bytové politice nebo v péči o lidi na okraji společnosti.

Čína — mocná i bezmocná

Čína je důležitým mezinárodním aktérem. Navzdory skvělým ekonomickým a technologickým výsledkům ale zůstává státem, kde jsou různé skupiny obyvatel znevýhodňovány. Vybrané dokumenty reflektují dopady politiky jednoho dítěte nebo šikanu lidí, kteří vystupují proti režimu.

Cesty ke svobodě

Filmy z nedemokratických zemí, v nichž dlouhodobě působí společnost Člověk v tísni nebo k nim v poslední době obrací svou pozornost. Důležitou součástí je také snaha o uvedení filmů točených místními tvůrci v nedemokratických režimech, jako jsou Filipíny nebo Súdán.

Ať žije život

Příběhy lidí, kteří si uprostřed globalizovaného, unifikovaného světa hledají nové cesty, odmítají se podřítit pravidlům a společenským očekáváním a ukazují, že je možné žít po svém.

Jedna nula

Do světa jedniček a nul se přesouvá čím dál větší část našich životů. Jsou digitální práva lidská práva? A jak zajistit, že budou dodržována? Filmy v této kategorii mapují neznámá a často temná zákoutí internetu.

Panorama

Kategorie Panorama představuje ty nejúspěšnější dokumentární filmy, které uvedly a ocenily vyhlášené zahraniční

festivaly, jako jsou Sundance, Berlinale, Hot Docs, CPH:DOX nebo IDFA.

Retrospektiva: Nanfu Wang

Svou tvorbu letos na festivalu virtuálně představila Nanfu Wang, jedna z nejprogresivnějších mladých filmařek současnosti. Své projekty natáčí i jako kameramanka a současně je jejich přímou aktérkou.

Krátce a výstižně

Krátké filmy nabízejí možnost zachytit ta nejaktuálnější témata a nechávají dostatečný prostor pro debatu. V letošním roce se dokumenty věnovaly klimatickým uprchlíkům nebo třeba válečným počítačovým hrám.

Jeden svět dětem

Jeden svět myslí i na malé diváky a diváčky a v této kategorii představuje filmy právě pro ně. Jde o krátké, dabované snímky, díky kterým se děti mohou seznámit se svými vrstevníky z celého světa, s jejich problémy a způsobem života. Pod vedením zkušených lektorů a moderátorů pak mohou o filmu diskutovat.

VÍTĚZNÉ FILMY

MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽ Cena za nejlepší film

Kolektiv

r. Alexander Nanau
Rumunsko, Lucembursko, 2019

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Dokument důkladně analyzuje systém korporátní a politické korupce poháněný hamižností. Jedná se o unikátní pohled na vytrvalou a odvážnou práci investigativních novinářů z malého vydavatelství a její reálné dopady. Příběh nového ministra, který se pokouší napravit narušený systém zevnitř, upozorňuje na důležitost boje proti zkorumpovaným vládám a strukturální nespravedlnosti.“

MEZINÁRODNÍ SOUTĚŽ Cena za nejlepší režii

Zazpívej mi

r. Thomas Balmès
Francie, Německo, Švýcarsko, 2019

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Tento citlivý příběh ukazuje snahu mladého mnicha z Bhútánu udržovat blízké osobní vztahy ve věku, kdy moderní technologie zasahují do všech koutů světa, včetně posvátných míst vyhrazených náboženskému přemítání. Výjimečný filmový portrét nám nabízí poetický pohled na hrdinovo prosté, spokojené dětství i na jeho dospívání, kdy se potýká s výzvami moderního světa. Režisérovi se podařilo natočit intimní snímek zachycující protagonistu i v těch nejzranitelnějších chvílích.“

MÁTE PRÁVO VĚDĚT

Cena za nejlepší film

Vítejte v Čechách

r. David France
USA, 2020

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Po náročném výběrovém procesu jsme se rozhodli udělit hlavní cenu snímku Vítejte v Čechách, od něhož si slibujeme, že upozorní na naléhavost situace a snad i s naší pomocí přispěje k tomu, aby se jeho protagonistům dostalo potřebné podpory.“

MÁTE PRÁVO VĚDĚT

Zvláštní cena poroty

Lod' Sea-Watch 3

r. Jonas Schreijäg a Nadia Kailouli
Německo, Itálie, 2019

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Snímek Lod' Seawatch 3 na nás velmi silně zapůsobil. V dnešním politickém klimatu je hodný pozornosti, protože se zabývá celosvětovým přehlížením obtíží, s nimiž se potýkají migranti.“

ČESKÁ SOUTĚŽ

Cena za nejlepší film

V síti

r. Barbora Chalupová, Vít Klusák
Česká republika, 2020

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Dokument, jehož obratné kinematografické zachycení ošidné pozice, v níž se ocitají děti v prostředí sociálních sítí, podněcuje k důkladným debatám o tomto problému jak v České republice, tak mimo ni. Vůči chování predátorů není imunní nikdo z nás a snímek, který detailně ukazuje, jak hluboce jsou tyto mechanismy zakořeněné v naší společnosti, je prvním krokem k tomu, abychom si uvědomili svou zranitelnost.“

ČESKÁ SOUTĚŽ

Zvláštní cena poroty

Provinční městečko E

r. Dmitrij Bogoljubov
Rusko, Česká republika, Německo, 2019

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Zvláštní cenu jsme udělili za odvážnou kritiku politické propagandy i za výmluvnost, s níž tuto skutečnost dokument zobrazuje. A to hlavně prostřednictvím fascinujících protagonistů a nadaného režiséra Dmitrije Bogoljubova.“

CENA STUDENTSKÉ POROTY

Mai Khoi & The Dissidents

r. Joe Piscatella
USA, 2019

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Měli jsme možnost sledovat proměnu vládnoucí stranou propagované umělkyně v jednu z úhlavních nepřátel státu. Mai Khoi se díky své vlastenecké písničce stala hudební tvářící vlády. Potom, co se setkala s cenzurou na vlastní kůži, si uvědomila, že nechce režim nadále podporovat. Zaujal nás silný příběh odvážné ženy a přiblížení ne moc známého tématu omezování svobody projevu ve Vietnamu.“

CENA REGIONÁLNÍ POROTY

Autoportrét

r. Espen Wallin, Margreth Olin a Katja Hogseth / Norsko, 2020

ZDŮVODNĚNÍ POROTY: „Film je o dívce — umělkyni, která se přes 20 let přetahuje o život s mentální anorexií. Smyslem života jsou pro ni fotografie, ve kterých dokáže vyjádřit celou svou duši. Umění ji dává také naději, že se jednou uzdraví. Ve filmu zazněly otázky středoškoláků: „Proč se více nemluví o bolesti? Proč se o ní neučím?“ Poselství hlavní hrdinky, vnitřně krásné bytosti, je jasné: Život je nesmírně velký dar, jen se nám často stává, že s ním neumíme naložit.“

DIVÁCKÁ CENA NADAČNÍHO FONDU AVAST

Ve spolupráci s **Nadačním fondem Avast** udělujeme **Diváckou cenu**. Kvůli přerušení letošního ročníku jsme zatím divácky nejoblíbenější film vybrat nemohli, věříme ale, že se nám to podaří na podzim, kdy plánujeme pokračování festivalu.

POROTY

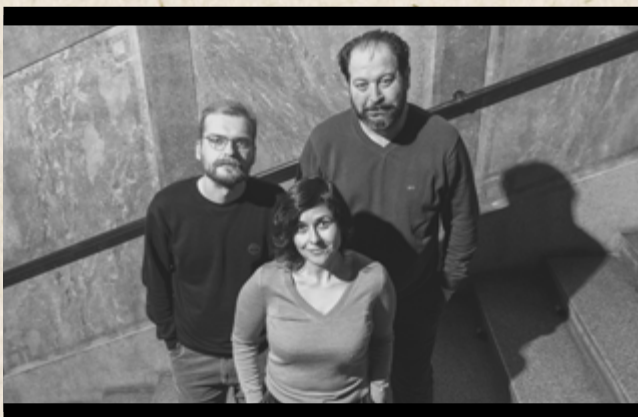
Porota Mezinárodní soutěže

Porotu Mezinárodní soutěže tvořili producentka **Amy Shepherd** z *Think-Film Impact Production*, britské společnosti upozorňující na sociální a politická témata, **Andrea Slováková**, slovenská režisérka, filmová teoretička a nastupující děkanka FAMU, a **Truls Lie**, novinář a šéfredaktor norského měsíčníku *Ny Tid* a anglického on-line časopisu *Modern Times Review*.

Porota Václava Havla

V porotě Václava Havla se sešli ázerbájdžánská novinářka **Arzu Geybullayeva**, která se zaměřuje na digitální autoritářství a jeho dopady na lidská práva a svobodu tisku v Ázerbájdžánu, **Heba Al-Shibani**, libyjská novinářka, fotografka a dokumentární filmařka, a **Amon Yiu Yeuk-wa**, člen skupiny politického uskupení **Demosistō**. Amon na letošním festivalu také vystoupil s přednáškou v rámci **Mluvícího kina**.

Porota České soutěže

Porota hodnotící české filmy byla jako každoročně složená ze zástupců mezinárodních festivalů. Jejími členy byli lidskoprávní aktivista, ředitel festivalu *Karama Beirut* a producent **Haytham Chamass**, dramaturgyně mezinárodního festivalu dokumentárních filmů *Hot Docs* v Torontu **Myrocia Watamaniuk** a **Darko Nabakov**, který působí na festivalu *Makedox* — avantgardním festivalu autor-ských dokumentárních filmů v Makedonii.

Studentská porota

Členy studentské poroty byli **Anděla Kahounová**, studentka pražského gymnázia profesora Jana Patočky, **Ondřej Němec**, student gymnázia v Tišnově, kde se snaží obnovit studentský parlament, a **Adéla Černá**, která v Českých Budějovicích vede dobrovolnický projekt *Z5NA1*, v jehož rámci středoškolští studenti doučují děti ze sociálně slabších rodin.

Regionální porota

V regionální porotě zasedli **Jana Dvořáková**, učitelka češtiny a dějepisu z Českého Krumlova, **Zdeněk Frélich**, který se zabývá ochranou přírody na Opavsku, a **Kristýna Voříšková** z plzeňského Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob. Podílí se také na projektu *Znakovka do škol*.

MLUVÍČÍ KINO

Mluvíčí kino se stalo součástí festivalu už potřetí a festivalovému publiku nabízí možnost poznat vybraná témata v širším kontextu a z různých úhlů pohledu, často i nahlédnout kriticky na to, jak je dané téma prezentováno v konkrétním filmu. Z plánovaných **šesti debat** se v **pražském Kině 35** uskutečnily **tři**, poté musel být festival přerušen. Diskutovalo se o **roli žen v evropské politice, nedostupném bydlení nebo aktuální situaci v Hong Kongu**. Krátké přednášky hostů doprovedly diskuze s publikem moderované předními českými novináři. Přednáška

o dopadu **klimatické změny** s uznávaným **oceánografem Stefanem Rahmstorfem** se pak uskutečnila on-line.

Ženy — budoucnost evropské demokracie?

Ženy mají (nejen) v evropské politice čím dál větší slovo. Jaká je a jaká by měla být jejich role v politice? Existují rozdíly mezi ženskými a mužskými politickými řešeními? O těchto tématech se debatovalo s **Margot Wallström**, bývalou švédskou ministryní zahraničí. Ta zastá-

vala i několik dalších vysokých funkcí — mimo jiné byla místopředsedkyní Evropské komise a zvláštní zástupkyní generálního tajemníka OSN. Zasazovala se také o posílení práv žen a o větší zastoupení žen v politice. Diskuze následovala po filmu **Feministynë** (r. Viktor Nordenskiöld / Švédsko, 2019), jehož je paní Wallström hlavní protagonistkou. Debatu moderovala Nora Fridrichová z České televize.

Hong Kong ve víru protestů

Novou vlnu protestů v Hong Kongu odstartoval návrh zákona, který měl posílit vliv pevninské Číny, pod jejíž správu oficiálně spadá. Do ulic pravidelně vyrážel víc než milion zástupců různých vrstev společnosti, výraznou roli však podobně jako během deštníkové revoluce v roce 2014 sehráli studenti. Po promítání krátkého filmu **Držme spolu** (r. Anders Hammer, USA, Norsko, 2020) promluvil o aktuální situaci v Hongkongu **Amon Yiu Yeuk-wa**,

člen politického hnutí **Demosistō**. To vzniklo z uskupení studentů a studentek aktivních v deštníkové revoluci. Otázky mu pokládal Vojtěch Boháč, reportér a zakladatel platformy Voxpot.

Dostupné bydlení: veřejný zájem, nebo byznys?

Život ve městech po celém světě je čím dál nákladnější a dostupné bydlení se stává problémem číslo jedna. Pozvání na festival přijala **Leilani Farha**, zvláštní

zpravodajka OSN pro dostupné bydlení. Prostřednictvím svých zpráv o bezdomovectví a o postupném pohlcování trhu s nemovitostmi bohatými finančními skupinami pomohla formulovat a rozvinout normy v oblasti dostupného bydlení. Farha je také hlavní protagonistkou filmu **Vylidněno** (Kanada, Švédsko, 2019). Společně s režisérem **Fredrikem Gerttenem** pak s diváky debatovali mimo jiné o tom, jak současnou bytovou situaci změnit. Diskusi moderovala Táňa Zabloudilová z Českého rozhlasu.

Můžeme ještě zvrátit klimatickou změnu?

Klimatická změna je jedním z největších problémů současnosti. Průměrné teploty neustále rostou, výkyvy počasí jsou častější a varování vědců před nezvratností klimatických změn je čím dál naléhavější. Co nás čeká v budoucnosti? Na to se pokusil odpovědět **Stefan Rahmstorf**, oceánograf a profesor oboru fyzika oceánů na Postupimské univerzitě. Věnuje se řadě témat souvisejících s klimatickým systémem, například roli mořských proudů při klimatických změnách či extrémním meteorologickým jevům. Jeho přednáška se uskutečnila virtuálně a je dostupná na sociálních sítích festivalu.

DOPROVODNÝ PROGRAM

Pofilmové debaty, které doprovázejí většinu projekcí, jsou na Jednom světě tradicí. Na vybrané filmy ale navazují i další doprovodné akce — například workshopy, přednášky, výstavy či kon-

Workshopy a přednášky

U někoho klimatická krize vyvolává obavy a strach, další část procesy spojené s klimatickými změnami popírá. Jedno je ale

certy. Velká část doprovodného programu vždy tematicky souvisí s konkrétním filmem či programovou kategorií a nabízí návštěvníkům možnost prohloubit si znalosti o daném tématu či rovnou zjistit, jak se sami mohou zapojit do řešení konkrétních problémů.

jisté: téměř každý si o environmentální změně něco myslí. Nejinak tomu je v prostředí popové hudby, a to jak v písních z nejvyšších příček hitparád, tak v těch z alternativní scény. Přesvědčit se o tom mohli návštěvníci přednášky **Pop v časech klimatických změn**.

Změny klimatu znatelně ovlivní životy dnešních dětí, dospělí ale mají tendence je chránit před informacemi, které by je mohly rozrušit. Vzdělávací programy Člověka v tísni — *Jeden svět na školách*

a *Varianty* — z toho důvodu pro rodiče a pedagogy připravily workshop s názvem **Jak mluvit s dětmi o klimatických změnách**. Dalším důležitým tématem je udržitelnost, uspořádali jsme proto **SWAP a kreativní dílny**, v nichž se diváci mohli naučit vyšít, opravit si oblečení nebo zjistit, jak si z tetrapaku vyrobit peněženku.

Zajímavé tipy, jak vytvořit v městských dvorcích a vnitroblocích lepší klima (přírodní i to sousedské), se diváci mohli dozvědět na workshopu s organizací **Bieno**. Ve spolupráci s iniciativou **Zachraň jídlo** proběhl fermentační workshop, odkud si každý mohl odnést vlastní skleničku se zachráněnou fermentovanou zeleninou.

Výstava: **VÁLEČNÝ FOTOGRAF: JAN GRARUP**

Jan Grarup se v posledních pětadvaceti letech věnuje fotografické dokumentaci

válečných konfliktů a lidskoprávních témat. Jeho fotografie zachycují genocidy ve Rwandě a Dárfúru a poskytují důkazy o nepředstavitelné lidské krutosti. Zároveň vyjadřují naději, že k takovému událostem už v budoucnu nedojde, protože je nedopustíme. Jeho cykly „*Chlapci z Ramalláhu*“ a „*Chlapci z Hebronu*“ zachycují obě strany válečného konfliktu z pohledu dospívajících dětí. Grarup za svou práci získal několik ocenění, mimo jiné například **osm cen World Press Photo** nebo **cenu ve fotografické soutěži UNICEF**. Výstava se konala jako doprovodná akce k filmu **Válečný fotograf** (Boris Benjamin Bertram, Dánsko, 2019).

Koncert: **ZERE ASYLBEK**

Populární kyrgyzská zpěvačka a aktivistka Zere Asylbek svou tvorbou podporuje feminismus a rovnost pohlaví. Bojuje za ženská práva, ale také kritizuje diskriminaci sexuálních menšin a upozorňuje na korupci či klimatické změny. Kromě samostatného koncertu v Rock Café vystoupila i na slavnostním zahájení festivalu v Pražské křižovatce.

VIRTUÁLNÍ REALITA

Virtuální realita má v dokumentárním filmu stále významnější místo. Letos se tak v kategorii *Jeden svět* interaktivně představilo **celkem 14 projektů**. Instalace byla připravena v souladu s hlavní tematickou kategorií *Zemětaje* — jako rostlinná výstava, v níž divák vstoupí do mrtvého lesa a pomocí jednotlivých VR zařízení se bude vracet k přírodě živé. VR exhibici podpořily společnosti **Alza** a **Green Decor**. Návštěvníci tak mohli nahlédnout do živoucí halucinace ožvlé přírody, která vzniká po požití halucinogenní drogy ayahuasca, podniknout výpravu za nedávno vyhynulým ptákem ōō (Moho), nebo navštívit vysychající Čadské

jézero. Kromě virtuální reality dostupné divákům prostřednictvím speciálního VR kina se na *Jednom světě* také prezentovala tzv. **rozšířená realita** (AR — augmented reality). Ta pracuje s reálným prostorem kolem diváka, který má na hlavě speciální headset s polopropustnými skly. Technologie AR mu do zorného pole promítá hologramy, které reálný svět doplňují. S touto technologií pracoval například dokument **Ožvlé muzeum s Davidem Attenboroughem** (Elliot Graves / Velká Británie, 2019), který oživuje dávno vyhynulé druhy zvířat. VR kino jsme mohli uskutečnit díky spolupráci s **Brainz Studios**.

VÝBĚR HOSTŮ

FEJMI DAUT

kameraman, který
osobně uvedl zahajovací
snímek **Země medu**

LEILANI FARHA

zvláštní zpravodajka
OSN pro dostupné
bydlení a protagonistka
filmu **Vylidněno**

FREDRIK GERTTEN

režisér filmu
Vylidněno,
pro East Doc
Platform připravil
masterclass

JAN GRARUP

válečný fotograf a držitel
osmi cen World Press
Photo, protagonista
filmu **Válečný fotograf**

IONA MCEWAN

filmařka, která na
festivalu uvedla
AR dokument **Když
zvířata v muzeu ožijí**

JERRY ROTHWELL

režisér filmu
A proto skáču

PETER TORBIÖRNSSON

dokumentarista, který
čtyřicet let natáčel
život nikaragujské
ženy *Ninoscy* a natočil
o ní stejnojmenný
dokument

BADIUCAO

čínský umělec
a disident, pro-
tagonista snímku
**Čínský umělec
v exilu**

MARGOT WALLSTRÖM

bývalá ministryně zahraničí
Švédska, prosazuje posílení
práv žen a jejich větší zastou-
pení v politice, hlavní prota-
gonistka filmu **Feministryně**

AGNIESZKA ZWIEFKA

oceňovaná režisérka, která na
festivalu představila ve světové
premiéře dokument **Jizvy**

OLEH SENCOV

režisér a dokumentarista,
kritik ruského režimu,
držitel Sacharovovy ceny

HOMO HOMINI

Cenu Homo Homini uděluje Člověk v tísni od roku 1994 osobnostem a skupinám, které se významně zasloužily o ochranu lidských práv, demokracie a nenásilného řešení politických konfliktů. Mezi laureáty z předchozích let patří například čínský literární kritik a disident Liu Siao-po, ázerbájdžánský právník Intigam Alijev nebo ruská organizace Výbor na obranu proti mučení.

Letos byla cena udělena významnému tádžickému právníkovi **Buzurgmehru**

Jorovovi. Ten dlouhodobě usiloval o **dodržování lidských práv v Tádžikistánu** a veřejně odsoudil tamní vládu a státní orgány za jejich zneužívání a mučení svých klientů. Jorov byl v roce 2016 odsouzen k 28 letům vězení. Na slavnostním zahájení v Pražské křižovatce za něj proto ocenění převzal jeho bratr Džamšed Jorov, aktivista a právník, který žije v exilu v Polsku. Cenu Homo Homini předal **Oleh Sencov**, ukrajinský filmový režisér, bývalý politický vězeň, kritik ruského režimu a držitel Sacharovovy ceny za rok 2018.

JEDEN SVĚT NA ŠKOLÁCH

Jeden svět na školách pravidelně připravuje program pro žáky základních a středních škol. **Jeden svět dětem** představuje krátké, dabované snímky, díky kterým se děti seznámí s příběhy svých vrstevníků z celého světa. Letos dětským divákům umožnily nahlédnout do života dětí v Nigérii, Indii, Ázerbájdžánu nebo v evropských severských zemích a diskutovat v kině se svými spolužáky a moderátorem. Filmy byly uvedeny také jako **Projekce pro rodiče s dětmi**, po kterých proběhl workshop o divoké přírodě ve městě a o filmové výchově.

Letošní **novinkou** byla kolekce filmů pro „přechodovou“ věkovou skupinu **14–15 let**. V sérii krátkých filmů jsme uvedli snímky v originálním znění s titulky, pojednávající o složitějších tématech současného světa.

Starším divákům byla určena kategorie **Jeden svět pro studentky a studenty**, kde jsme představili celovečerní snímky se zaměřením na celosvětová aktuální témata. Součástí každé projekce byla moderovaná diskuze s pozvaným odborníkem.

V Praze letos navštívilo 99 školních projekcí v 11 kinosálech celkem 6291 žáků a studentů a 414 vyučujících. Z toho bylo 68 projekcí z kategorie **Jeden svět dětem** a 31 z kategorie **Jeden svět pro studentky a studenty**.

Studentská porota, kterou každoročně sestavujeme z aktivních středoškoláků, letos udělila cenu filmu **Mai Khoi & The Dissidents**. Na snímku ocenili především zpracování tématu, které jim do té doby bylo neznámé, a přeci kvůli nedemokratické minulosti Československa blízké.

Během festivalu se uskutečnila také konference **JSNS. CZ ve vaší třídě**, kde jsme vyučujícím představili novinky ve využití filmu ve výuce, inspiraci pro zlepšení klimatu ve škole a pro účely filmové výchovy.

JEDEN SVĚT PRO VŠECHNY

Univerzální přístupnost festivalu pro diváky s postižením již považujeme za na-
prostou samozřejmost, a proto jsme letos
opět usilovali o to, aby se našeho pro-
gramu mohl **zúčastnit opravdu každý**.
Vůbec poprvé se nám podařilo opat-
řit **všechny filmy uváděné v Praze čes-
kými titulky**, a to včetně **filmů v českém
znění**. Díky nim byl divákům se slucho-
vými obtížemi přístupný celý náš filmový
program. Dále **19 vytipovaných doku-
mentů** — například těch s rychlými dia-
logy nebo v nichž hrála důležitou roli zvu-
ková stopa — jsme promítali **sčeskými
popisnými titulky**, tedy s takovými, které
obsahují deskripci důležitých zvuků a roz-
lišují jednotlivé mluvčí. Celkem proběhlo
27 projekcí s tímto pokročilým typem
titulků.

K tomu jsme tlumočili do znakového ja-
zyka **pět pofilmových debat, dva do-
provedné workshopy a jednu debatu
Mluvícího kina**, aby se jich mohli zúčast-
nit i ti neslyšící, pro něž není čeština ma-
teřtinou. Na tlumočení do znakového
jazyka jsme spolupracovali s organizací
Deaf Friendly.

Pro nevidomé a slabozraké publikum
jsme vyrobili **čtyři audiopopisy**, které di-
váky do sluchátek informují o dění na

plátně. Poprvé jeden z audiopopisů vznikl
k pásmu krátkých dabovaných doku-
mentů pro děti. Stihli jsme uskutečnit
čtyři takovéto projekce.

Nezapomněli jsme ani na diváky s **men-
tálním postižením, autismem či poru-
chou soustředění**, které se už tradičně
snažíme oslovit uvolněnou atmosférou
našich relaxovaných projekcí. Letos pro-
běhly **dvě** ze tří plánovaných.

V neposlední řadě jsme vybavovali nepří-
stupná kina **schodolezy**, aby je mohli na-
vštívit lidé na vozíku.

Všem divákům s postižením byla k dis-
pozici **rezervační brána**, kterou pro nás
opět spravovali kolegové z **organizace
SONS**. Lístek si touto cestou rezervovalo
73 diváků.

EAST DOC PLATFORM

Devátý ročník **East Doc Platform**, organizovaný Institutem dokumentárního filmu, přivítal od **7. do 13. března 2020** řadu filmových profesionálů z celého světa a nabídl také program otevřený pro veřejnost. Většina programu se uskutečnila v **pražském Institutu Cervantes**, některé části proběhly online, zatímco další byly kvůli pandemii koronaviru zrušeny.

Mezinárodní porota **Ceny East Doc Platform** ve složení **Natalia Aršavskaja** (Current Time TV), **Myrocia Watamaniuk** (Hot Docs) a **Barbara Bouillon** (ARTE) ocenila projekt režisérky **Olhy Žurby** a producentek **Daryi Bassel** a **Viktorie Khomenko**, jejich připravovaný film **Roma**, pro „statečnost režisérky, s níž kombinuje umění a autentické vypravěčství. *Roma představuje fascinujícího antihrdinu, který v 18 letech poznal víc osamění*

a izolace, které přináší svět, než většina jeho vrstevníků i starších lidí.“ Cena, kterou uděluje Institut dokumentárního filmu ve spolupráci s Current Time TV, je spojena s finanční podporou 5000 €, jež pomůže režisérce a producentkám při dalším vývoji jejich filmu. Kromě **hlavní Ceny EDP** získal připravovaný snímek **Roma** další **tři ocenění**.

Zvláštní uznání Ceny EDP získalo **Pohodlné století** režiséra **Jaroslava Kratochvíla** a producenta **Jaroslava Bláhy**. Tomuto projektu byla také udělena **Cena DOK Leipzig Preview**, která tvůrcům zajistí účast na prestižní prezentaci během festivalu DOK Leipzig.

Koprodukční cenu České televize v hodnotě 150 000 Kč obdržel projekt **Nenets vs. Gas** (r. Sergio Ghizzardi, prod. Valérie Montmartin). V porotě usedli představitelé ČT **Markéta Štinglová**, **Petr Morávek** a **Věra Krincvajová**.

Česká filmařka **Libuše Rudinská** uspěla se svým připravovaným snímkem **Jak chutná celibát**, který získal **Koprodukční cenu HBO Europe** v hodnotě 2000 €. Tento projekt vybrala **Hanka Kastelicová**, vedoucí výroby dokumentárních filmů HBO Europe.

FESTIVALS MEET FESTIVALS

Tradiční součástí Jednoho světa je setkání zástupců filmových festivalů z celého světa nazvané **Festivals Meet Festivals**. Jednodenní program nabízí

udržitelnost a environmentální zodpovědnost festivalů a kulturních akcí. Během debaty si pak účastníci vyměňovali zkušenosti o tom, jak k ekologii při-

zahraničním profesionálům prostor pro diskuzi, sdílení zkušeností a networking. Na setkání v tomto roce do Prahy dorazilo **31 účastníků** z různých zemí světa. Tématem letošního ročníku byla

stupují různé festivaly. Jednotlivé diskuzní bloky se zaměřily na ekologickou dopravu hostů, tisk festivalových materiálů nebo etické otázky při jednání se sponzory.

FESTIVALOVÉ PROSTORY V PRAZE

Jeden svět letos promítal filmy v osmi pražských kinech — ve dvou sálech kina Světozor, dvou sálech Městské knihovny v Praze, v Kině 35 ve Francouzském institutu, v kině Ponrepo, v obou sálech kina Atlas, v Bio OKO, v kině Evald a v kině Lucerna.

Promítání filmů, VR kino a VR exhibici mohli diváci už podruhé navštívit v Centru současného umění DOX v Holešovicích. Divácké centrum se i letos nacházelo v centru Tíbet Open House ve Školské ulici, kde proběhla i většina doprovodného programu. Filmový koutek pro děti v prostorách Městské knihovny jim nabídl rozšířený program v podobě dílen a workshopů. Ty pro děti připravila organizace Free Cinema. V Městské knihovně byl také umístěn jeden ze dvou infostánků. Další pak diváci mohli najít v pasáži Lucerna. Ten fungoval také jako prodejní místo — v rámci tzv. centrálního asistovaného prodeje bylo možné si zde vyzvednout lístky (pro akreditované diváky) nebo využít asistence se zakoupením vstupenek přes internet. Zahájení festivalu a předání ceny Homo Homini se konalo v Pražské křižovatce.

OHLASY

OHLASY HOSTŮ

- „Jsem ráda za organizaci Festivals Meet Festivals. Setkání s kolegy z dalších festivalů bylo velmi inspirující.“
- „Děkuji za příležitost vidět skvělé filmy a setkat se se zajímavými kolegy. Role porotce byla velmi cennou zkušeností.“
- „Jeden svět je skvělou příležitostí pro všechny filmaře a aktivisty v oblasti lidských práv, jak se podělit o své zkušenosti z celého světa.“

OHLASY DIVÁKŮ

- „Výborný a ohromně důležitý festival ukazující člověku realitu života jiných.“
- „Velká pochvala za celou organizaci a zvládnutí i neočekávané situace. Po zkušenosti z festivalu mám zájem sledovat více dokumentárních filmů a získat více informací o tématech, o kterých se málo mluví v médiích.“
- „Skvělý výběr filmů, rozhodně je z čeho vybírat. Debaty na konci některých filmů jsou příjemným zpestřením. Moc děkuji za organizaci a výběr hostů.“
- „Moc se mi líbí letošní vizuál! Je mi líto, že se musela velká část festivalu odložit, ale věřím, že se s tím poperete. Dobrovolníci mi na festivalu vždy se vším pomohli. Celá struktura festivalu je přehledná a zároveň nabízí široké možnosti. Líbí se mi, že myslíte i na osoby s postižením a cizince (znakový jazyk, překladatelé, titulky, bezbariérové přístupy...).“
- „Skvělý nápad publikovat filmy online, moc děkuji za to, že jste je zveřejnili a rychle reagovali na situaci ohledně koronaviru.“

PROMÍTEJ I TY!

Celoroční online videotéka www.promitejity.cz, která nabízí zdarma ke stažení vybrané filmy z Jednoho světa, letos slaví deset let své existence. Za tu dobu se proměnila v největší alternativní systém distribuce dokumentárních filmů o lidských právech v České republice. V současné době si můžete vybrat ze **70 dokumentů**. Do sítě promítajících, kteří pořádají projekce po celé ČR, ať už v kině, kavárně, nebo u sebe doma v obýváku, je v tuto chvíli zaregistrováno téměř **2500 lidí**.

Pro rok 2020 je nachystáno celkem sedm filmů z Jednoho světa 2020 — první z nich, **Ahoj, robote** režisérky Isy Willinger, je dostupný od dubna. Snímek zachycuje mladého Chucka a japonskou starší dámu Sakuraj — oba trpí samotou, a tak se rozhodnou pořídit si robota s umělou inteligencí, jenž jim má dělat společnost. Může ale vztah s umělou inteligencí být stejně hodnotný jako s lidskou bytostí? Dalším filmem, který přibyl do nabídky v květnu, jsou **Ztracené vzpomínky** holandského filmaře Ruuda Lensseny. Ten natáčí svého otce, který se z aktivního seniora pod vlivem demence mění na muže ztraceného ve vlastní hlavě.

Do Promítej i ty! bude na podzim zařazen film, který ocenila regionální porota — tím je letos **Autoportrét** režisérského tria Espen Wallin, Margreth Olin a Katja Høgseth. Snímek představuje fotografku Lene, která více než dvacet let bojuje s mentální anorexií. Nemoc se u ní projevila už v deseti letech, kdy přestala jíst. Radost objevila právě ve fotografování, život s poruchou příjmu potravy ale není jednoduchý.

Jdi na

[PROMITEJITY.CZ]

vyber film

zdarma stáhni

pust' si
doma sám

uspořádej
veřejné
promítání

pozvi
kamarády

STAŇ SE PROMÍTAČEM

SAVE

THE

DATE

Jeden svět 2021
4 — 13/3/2021
Praha

JEDEN SVĚT
Mezinárodní festival
dokumentárních filmů
o lidských právech

Pořádá Člověk v tísni, o. p. s.
Šafaříkova 24, 120 00 Praha 2

Facebook: **@jedensvet**
Twitter: **@jedensvet**
Instagram: **@jedensvetcz**
E-mail: **info@jedensvet.cz**

www.jedensvet.cz